

دائرة مخصوصه

در سعادتده باب عالی جوارنده

محل اداره :

مشرط القلم

اخطار :

مسلكمزه موافق آثار جديده مع المنوويه
قبول اورانور

درج انديلهين آثار اعاده او تبار

ديره، فلسفه، علوم، حقوق، ادبياتده و سياسياتده و باطخاصه كرك سياسي و كرك اجتماعي و مدني احوال و مشورده اسلاميه و در بحث ايدر و هفته ده بر نشر اورانور.

آبونه بدلی

سنه لکی التي آیلنی

ممالك عثمانیه ایچون	۸۰	۴۰	غروش
روسیه	»	۳۰۵	روبله
سائر ممالك اجنبیه	»	۹	فرانق

صاحب و مؤسسلری :
ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

تاریخ تأسیسی

۱۰ تموز ۳۲۴

قیرله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلنیر

در دنجی جلد

۲۵ ربیع الاول ۳۲۸ پنجه ۲۴ مارت ۳۲۶

عدد : ۸۳

خواص مذکورہ فی حائز بولمیرینہ ، ملائکہک نک سماواتی « اجرام علویہ فی » شاغل اولمیرینہ دلیلاری نہ کی شیلردن عبارتدر . دیرز کہ بزم بوبادہ دلائل قاطعہ مزہ پیغمبر ذی شان « علیہ صلوٰۃ الرحمن » افدیمز حضرت تلمینک نطق وتبلیغ بیورمش اولدقلری نصوص فرقانیہ در کہ حضرت مشار الیہک رسالت جلیلہ لری مقدمہ مزده تمہید اولتان براہین سالفہ ایله ثابت اولمش بولندیفندن کندیلری معلوم الصدق ومن طرف الله مصدق اولوب کذب وخطادن معصو - میتلری امر قطعیدر ، بزله مقتضای نصوصدن آیرلماغی ده توصیه بیورمشلردر . بزله شومنصوصاتی عقلاً جائز کورہ رک برامرحالی مستلزم اولمادقلرینی بالتدقیق آ کلاذق وتاویل وتردد ایتہ رک عیناً قبول واتصدیق ایلدک .

عناد واعتسانہ متایل اولمشہ کز سزکده بشقہ صورتلہ حرکتکز قابل اولہ مازدی .

مناسرتلی اسماعیل حق

مصاحبه

بوندن اولکی مصاحبہ ده « سعادت دنیویہ حس دیانتلہ قائمدر » دیمش ایدم . بزم رفیق محترم بوسوزک قول مجرد قیلندن اولدیغی کندی طرفندن دکل ، فقط بر شخص مفروض وخیل طرفندن وکالہ درمیان ایدہ رک دیدی کہ :

— دینک سعادت دنیویہ ایله نہ مناسبتی اولہ بیلیر ؟ بوقدر مسعود آدملر وار ، بونلرک هپسی متدین دکل یا . هم هرکسک فروع احکام دیانت حقنہ نہ قدر معلوماتی اولہ بیلیر کہ حتی بومولوماتک کافہ سی بتون افعالنہ تجلی ایله او کیمسہ فی مسعود ایتسون . یالکز بن مسلمانم دیمکله کنجینہ سعادتک مفتاحی آدمک الینہ تسلیم اولنماز . اکثریتک دیاغی بر تصدیقندن عبارت قالیور . هانیا احکام سائرہ دیانتہ رعایتلہ تأمین سعادت ؟

دین دینیلن شی بالعکس سعادت دنیویہک الک قوی دشمنیدر . چونکہ دائماً بزى دنیادن تنفیر ، لذائذدن تحذیر ایله آخرتہ ترغیب ایدور . بتون حرکات وسکناتمزی حکمنہ تابع طوتمق ایستہ یور . ذهنی ملاحظہ عاقبتلہ مشغول ایلور . انسان قید دیانتلہ مقید اولورسہ عمری حزن دائمی ایچنہ کیور . لزومسز توکلرلہ عظالتہ محکوم ، هر خصوصہ التزام قناعتلہ ترقیدن محروم اولور . براز کولسہ درحال اندیشہ عقبی اکسہ سندن چوللانیور . خلاصہ آخرتی دوشونمہ دن دنیای دوشونمکہ وقت قالمیور . انسان خیالاتہ بوغولمہ ملی بولندین مہلکی کورہ لی ، چپلاق حقیقتلرہ قارشى مردانہ مجاہدات ایله کوبکس کر ملی . جمعیات بشریہ نکده طبق انسانلر کی ادوار مختلفہ تکمالی واردر . جمعیاتلر طفولیتدن باشلار ؟ سن رشدہ ، سن کمالہ واصل اولور . چوجقلرہ مصال سویلور ، بیوکلرہ حقیقت . نہ زمانہ قدر هر کسی چوجق یرینہ قویہ جغز ؟ کتم حقیقتلہ وقت کچیرہ جکز ؟

بلدہ سعادتہ شہراہ حقیقتدن کیدیلیر ، شہراہ حقیقتہ ده دوازہ علم ومعرفتدن کیریلیر .

— بوسوزلری سز سویلمیورسکیز دکلکی ؟
— شہرہ سز بن سویلمیورم ، مثلاًبری چیقوبده سلسلہ اعتراضاتی شو نقطہ دن یوروتسہ بوکا نہ جواب ویریلہ بیلیر ؟ مقصدم سردی ملحوظ اولان شو اعتراضاتک صورت دفعی اکلماقدر . بشقہ شی دکل .

— مساعده بیوررسہ کز بالوکالہ درمیان ایتدیگکیز شوااعتراضاتہ عقلمک ایردیکی قدر جواب ویردیم .
— بیورک .

— اولامعترض موهومہ دیرز کہ سرد ایتدیگکیز شو اعتراضاتدن دین ایله قطعاً علاقہ کز اولدیغی اکلایشیلیر . بوعلاقہ دن مقصدم علاقہ تدین دکل در . ایستر دیندار اولکیز ، ایستردینسز . اوراسی سزک بیلہ جککیز شی . آنجق دینک حقیقتنہ ذره قدر وقوفکیز یوق دیمک ایسترم . سز دینہ نادتا دور بینک ترس طرفیلہ باقشسکیز ؛ حقیقتی تقریب ایدیم دیرکن تبید ایتمشسکیز .

عقاید مذنبہ اصحابندن ایشندیگکیز برطاقم ترهاتہ حقیقت نظریلہ باقوب کنیدیگکیزی یمان برکریویہ صاپدیرمشسکیز . دینک سعادت دنیویہ ایله نہ مناسبتی اولہ بیلیر ؟ دیورسکیز . واقعا اولہ . چونکہ شیئین بینندہ مناسبت تصوری غیرتی تضمن ایدر . حقیقت بن دین ایله سعادت بینندہ مناسبت تصور ایتیمورم ، چونکہ دینی محض سعادت بیلورم . شوراسی معلومکز اولسون کہ جناب حق بودنیای متفکرلرک « ایدہ آل » نہ موافق صورتده خلق ایتہ مشدر . دنیانک جفاسی صفاسندن اکثردر . حتی مشهوردر : دنیای کچی بونوزینہ تشبیہ ایدرلر . یارم درهم شکر یک ایچون براوقه اودون چیکسہ ملی دیرلر .

محن الزمان کثیرہ لاتنقضی

وسرورہ یأتیک کالاعیاد

دنیانک محنتی ، مشقتی چوقدر ؛ نہ بتر ، نہ توکنیر . سرور دینلن شی ده بایرام کی نہایت سنہ ده ایکی کرہ کلیر . « زوایا الدنیا مشحونہ بالرزایا » دنیانک هریری مصائبلہ مشحوندر . « البرایا اهداف البایا » مخلوقات هدف بلایادر . علمانک ، ادبانک ، شعرانک آثارینہ کوز کز دیریلہ جک اولورسہ هپسک دنیاسدن مدھش ضربہ لر یدکاری او ضربہ لرک تأثیر جانسوزیلہ فریاد اشتکایی عیوقہ چیتاردقلری کوریلیر .

اونوتدیرر غمک الک کامرانی سویاتسہک

اسیر کشمکش غم ، جهان سویاتسہک

خلاصہ دنیادہ راحت یوقدر . کرک دیناً دوشونہ لم ، کرک عقلاً ؛ نتیجہ بریولہ چیقار . یعنی دنیا هان بسیمیلستلرک (دنیای فنا کورن کیسہ لر) فنا کوردکلری قدر فنادر . فقط دیندارلر بو فنالقده حکمت ، دینسزلر شناعت ملاحظہ ایدرلر .

بوسوز غالباً براز جراتکارانہ اولدی . حکمدہ مغلوب استعجال

بنابرین پسیمیزم ، اوبقمیزم ، دترمیزم ، فلانیزم ، فلانیزم کی مسالك مختلفه به مخصوص افكارك اسلامیتده وجودنی انكار، یا خود استمجان ایتك بر از دكل، كركی کی كج بین اولمغه متوقفدر . چونكه اوافكار هیچ بر زمان او مسالك مختلفه نك ملك یمینی دكلدر . هپسی حقایق مطلقه الهیهدر .

جناب حق ترتیب حکمت الهیه سی اولان دین مینه بونلرك هپسندن لزومی قدر قویمشدر . حتی یوقاریده دیدیکمز کی اوترتیبك ایچنده نفسمزه ، لایم کلهین، بزه زهر کی کورینن حقایقه وارددر . نیتکم جناب حق ، قوام بدنمزا یچون خلق بیورمش اولدینی اغذیه نك ترکیبیه بیله زهر قویمش . فقط بزى اولدیرمك ایچون دكل ، بالمکس یشاتمق ایچون .

مادیانده جاری اولان بوقانون معنویانده نه دن جاری اولسون؟ بونك حکمتیده انسانلرك افراط و تفریط ورطه لرینه دوشمه ملرینی تأمیندن عبارتدر . اوترتیب حکمتك تأثیر شفا بخشاسیله مزاج سقامتدن استقامته میل ایدر ، اعتدال پذیر اولور . دنیانك تأثیر حسنیاتی انسانلره موازنه لرینی غائب ایتدیردکجه تصویر قبجیاتی اوموازنه نی اعاده ایدر . دینك بزه دنیایی فنا کوسترمسی، اندن اعتدال دائره سنده استفاده مزى تأمین کی بر حکمت صریحه صحیحیه مستنددر .

خلاصه دینك بزه ظاهره زهر کی کلن بعض حقایق دوامقانه قائم اولور، مزاجمك اعتدالی تأمین ومحافظه اینر . فقط فیلسوفلرك یدردکری سموم، مزاجمزی دائره اعتدالدن چیقاریر، حیاتمزه نهایت ویرر . ایشته فرق بوندن عبارتدر .

یوقاریده دنیانك الام واکدارینه نهایت یوق دیمش ، دینك فوائد و محسنات جایله سنی تأیید ایچون بورادن طوتدیروب بر ایکی سوز سویله مك ایسته مش ایدم . آرمیه بر از فضله سوزلر کیدری، بحثك شیرازه نی بوزدی . تکرار مقصده رجوع ایدم .

تأیید مطلب ایچون آلام واکدار دنیویه دن یالکزشونی الام: دوشونیکمز ، ناز ونیم ایله پرورده ایتدکری جکر پاره لرینی اوچ بش کون ایچنده قره طوپراقلره ویرن، اووجود طراوت مشحونك، اوچهره شفقگونك قراکلی مزارلرده ، سنکین طوپراقلرده تهاجمکاه هوام وحشرات اولدیغنی، شمسك حزمات شعاعیه سنی کولکده براقان زلف زرنارینك پریشان برحالده یرلره سریلدیکنی ، یاموق الارینك، یاقوت مذاب کی دوداقلرینك طمانناز برحاله کلدیکنی ، چوروویوب دوکولدیکنی کوزینك اوکنه کترین برانانك، برابانك حالتی دوشونکمز! عجباً بونلرك نأثره آرامسوز جنانی، سیلابه اشك دمام جریانی مدنیتك هانکی اکلنجه سی، هانکی اختراعی، هانکی دواسی تسکین ایده بیلیر؟ بو آجینی طادان ابوینك روان اشکسته لری ابره مقناطیسیه نك قطب نقطه سینه توجهی کی طبیعی بر انجذاب ایله بارکاه احدیته توجه ایده جك اولورسه ید مرحمت الهیه ایله آتشلرینه صوسریلیر ، بلکه آتشنزار قله بلرنده کالر آچیلیر . لطف الهی انلری دائره خیالدن خارج تسلیلره، تجلیلره مظهر قیلار .

اولانلر بلکه ده تمغایی قیزدیرمغه باشلادیلر . حالبوکه بعض حقایق عقل ایله تفانك مال مشترکیدر . پسیمیزم بویله دیمش دیه آنلرك هرفکرینی آفاق آلتنه آلوب چیکنه مک حفسزلق اولور . هرشی اعتدال دمله دوشونملى . نتیجه ده کی حکمك اصابتنه باقلى، تهور واستعجال جهلك ایکی بیک روانیدر .

عجباً جناب حق دنیایی یچون بویله یارامش؟ فی الحقیقه بوده بر سوالدر . بومسئله بین الفلاسفه مناقشات عظیمه یی موجب اولمش ، کتب فلسفیه ده بر بحث مستقل تشکیل ایشدر . حتی بعض فیلسوفلر عالمده فنا نك وجودنی جناب حقل لطیف وقادر اسملریله قابل تألیف بوله میورلر . بونلر جناب حق فناغی یا یارامغه ، مقتدر ایدی ، یاخود دكل ایدی ، مقتدر اولدینی حالده یاراتدیه لطیف اولماسی لازم کلیر ، مقتدر اولدینی ایچون یاراتدیه قدرت مطلقه صاحبی اولماسی اقتضا ایدر ... دیه برقیاس مقسم ترتیب ایدورلر .

بویچنك تعمیق، تفصیلی بزى بسبتون صدد خارجنه چیقاراجغندن آنی بشقه برزمانه برافلمده بحثی دنیانك حال حاضری نقطه نظرندن یوریده لم: « پسیمیزم » مسالکینه سالک اولان فیلسوفلرك سویلدکری سوزلرك قسم اعظمی حقیقه قدر . لکن فصل حقیقت بیلیرمیسکمز؟ بتون سیاه حقیقتلر . انلر حسب البشریه فکرلرنده افراطه مغلوب اولمشلر، یعنی حیات بغمچه سینه کیروب آنی ترین ایدن چیچکلرك نه قدر زهر لیلری وارسه طوپلایوب بردمت یامشملر ، انظار رغبتیه عرض ایتشلر . انسان او ازهار هلاهل نثاردن متشکل اولان بودمك الوان دلفریبنه الدانوبده جان حقیله بر کره قوقلادیمی درحال بر سر سملك حس ایدر . فرقنه وارمایوبده بر از دها قوقلایه جق اولورسه غشی اولور . تکرار کندینه کلوب کلیه جکی طالعه باغلی برشیدر . واقعا اسلامیتده بزه دنیایی فنا کوستریور ، فقط « پسیمیزم » مسالکینه سالک اولان فلاسفه نك کوستردیکی کی دكل . آنلر خلقه زهر یدیرمك خصوصنده هیچ بر قیده ، هیچ بر شرطه تابع اولمامشملر . هرکسه براوقه زهری بردن یدیرمك ایسته مشملر . فقط حکیم ازلی اوزهرک مقدارینی حقیقه تعیین ایتش، آنی انسانلره حکمت ومصاحفه اوفق، مزاجه، استعداد اصالح صورتده یدیرمش . حقایق عقلیه ، عالم تفکرک عناصری مشابه سنده در . واقعا او عناصرك تألیفیه انسانلرده مختلف مسالك حکمت وجوده کتورمشملر ، آنجق او مسالکلرك هیچ بری عجز بشردن متولد نقایصدن بری اوله مامشدر .

عناصر مادیده بویله در . او عناصر جناب حقل ید تلفیقندن چیقمش، بومکونات حصوله کاش، بزم المزده نهایت کوردیکمز آثار بشریه یی حصوله کتورمك دائره سندن ایلری کچه ماش .

بشرك عناصر مادیده کی تصرفی نه ایسه حقایق متافزیه ، یعنی عناصر معنویه اوزرنده کی تصرفی ده اودر . شو حالده او حقایق معنویه یی - فقط نصاب صحیح حکمت دائره سنده - احتوا ایدن اسلامیت ، مسالك مختلفه فلسفیه احبابنك کندیلرینه مال ایتك ایستدکری حقایقک کافه سنی جامع دیمکدر .

اینکه دنیا را بکا بکزر بر جوق الامی، بر جوق مصائبی و زردی که مصیبت دلالی کی هپسنگ تعدادینه لزوم یوق، «قس علی ما سمعته الباقی» بونلرک هپسنه دین ایله مقاومت اولنور. اویله بر زمانده انسانک امدادینه یقشن برشی نعمت دکل، سعادت دکده نهدر؟

دنیا به بر کور قوتک ارضعی نظریله باقان کور کوزلر عجب اویله بر حال وقوعنده نه ایله تسلی یاب اولورلر؟ خوش انلرک بوکی احوال دن متأثر اولمیریده جای تردد و اشتباهدر یا. لکن بهمه حال بر صیقلد قلی زمان اولور، بیلمم اوزمان هانکی قوتک حلقه سینه یایشورلر؟ کیمدن استمداد ایدرلر؟

چونکه «وقوت دولیل» بر شعرنده او کور قوتی شویله تصویر ایدیور: «طبیعت نوع بشرک الام و اکدارینه قارشی خنده ریز استهزا اولور، یالکز کندی عظمت و احتشامندن بشقه برشیه عطف نظر تفکر ایتیوب قوای حاکمه سنی بتون موجوداته تشمیل، سکون و احتشامی کندی حصه سینه افراز ایله سیرینی تکمیل ایلر»

«آلفرد دو وینی» دوا کور قوته شوسوزلری سویلدیور: «بن عظیم التأثر و اوزرنده کی اقتورلرک صدمات پایله غیر متزلزل بر صحنه تماشایم. نه سزک فریاد استمدادیکزی ایشیدیرم، نه ده آه و اینکزی! لال و ابکم اولان تماشا کرانی ساحه سجاده بیوده ارایان بشریت قوم دیاسنگ اوزرمده اویناندیغنی انجق حس ایدرم»

قرنجهلر کی مال و اقوامک طومار حیاتی ده کور مکسزین ایشیتیمکسزین کمال استحقار ایله طی ایدرم. قرنجه، یووالریله انلرک خاکستر ابدانی نظرمده سیاندر. ملل مختلفه یی اوزرمده طاشیدیم حالد اسملرینک نه اولدینی بیلمم. بکامادر مهربان دیورلر. خالبوکه بن بر مقبره ده شترسانم، فصل زمستانم. هر سینه سزدن یوزلرجه نفوسی شداندینه قربان ایدر. بدایمه حیران اولدینکز موسم بهارمک ایسه اصلا پرستشکزدن خبری یوقدر!

ایشته عبده طبیعتک ملجاء واپسینی!

فریادیسی کردم و فریاد رسی نیست

کویا که درین قبه فروزه کسی نیست

بیتی انلرک خلاصه حسب حال دیمکدر.

رفیقم — غریب تصادف بنده بوکون «شوپنهاور» ک بعض آثارینی از جمله «پانسه فراغمان» فی آلمش ایدم. دیمک که بوکی شیلری اوقومالی.

— برادر سینه اما ضعیف القلب آدمسک! انسان هر شیئی اوقوملی. فقط هیچ برینک طرفدار مفرطی، متعصبی اولمالی. حزم و احتیاطی، اعتدالی دن برامه ملی. فکرلری طارته طارته اوقومالی. واقعا بوکی کتابلرک مطالعه سی انسان، باخصوص کنجلیری طبیعی براز صارصار. بن بونلری اوقورمده صارصلمام دیمک بوش لقر دیدر. چونکه انسانک حمامه کیروبد، ترله مه سی، دکزه دوشوبده ایصال نامامسی ممکن دکدر.

کوزیکزه بر ذره، دیشکزک آرد سینه اوفاجق برشی کیرسه

سزی صولک درجه به قدر راحتسز ایدر. جیقاراجم دیه اوغراشیر طور پرسسکز، جیقارمینجه راحت ایده مزسکز. البته تر و تازه دماغکزه بر طاقم وحشی فکرلر کیرنجه کرکی کی حضور کزی اخلال ایدر. درده باقکز که انلر خلال ایله، کلبتن ایلده زور جیقار. افکار متخالفه فلسفیه ایله اوینامق هر کسک کاری دکدر. اویله شیلرله اوغراشان بر آدم کیمیاخانه سندن چالیشان کیمیا کرکی اولمیدر. کیمیا کر بر طاقم مواد کیمیویه حقنده تدقیقات فیه اجرا ایلدیکی اثناساده انلرک ایچنده کی مواد سمیه نک تأثیرات مضره سندن محافظه نفس ایچون نصل بر جوق تدابیر واقیه به توسل ایدر سه فلسفه ایله اوغراشانلرده طبقی اوکیمیا کرکی احتیاطه رعایت ایتلیدر. زیرا او افکارک ایچنده اویله مهلاک، اویله سم آلود فکرلر واردر که انسانی آن واحده خاک هلا که سرر.

اثرلرینی آلدینکز «شوپنهاور» غریب بر آدم ایمش. بو قدر فنا کوردیکی دنیایی، ای کور نلردن زیاده سور، اولومدن صولک درجه به قدر قورقار ایمش. قول ایله فعل بیننده غریب تناقص! ترجمه حالی یازانلرک افاده سینه کوره «شوپنهاور» ک سلسله اجدادی هپ زنجیر صالایان طاقدن ایمش. حتی پدری قره سودا دینان علتیه دوچار اولوب اتحار ایتش. جنتک اثری اولسنه نظراً کندی سیده موازنه سی یوزوق بر آدم ایمش. نتکیم تراجم نویسان حکیم شهرک بر جوق دلیلکزدن بحث ایدیورلر.

الحاصل عزیزم دین روحک اک مبهم بر احتیاجیدر. فوائد اخرویه سندن صرف نظر دنیاچه اولان محسناتی تعداد ممکن دکدر. طریق هولساک حیاته اندن امین بر مایجا، اندن بیوک بر تسلی اوله ماز.

دیندار اولانلرک قلبنده بر مایه سعادت واردر که دنیانک بتون شدائی بر آردیه کلسه انی اخلال ایده مز. چونکه اوسعادت مادیاته، زواله معروض اسبابه مربوط دکدر؛ حقیقیدر، وجدانیدر.

بوراده «ژول سیمون» ک (وظیفه) عنوانی کتابلنک باش طرفلرنده کی بر سوزی خاطر مه کلدی. مؤلف دیوزکه: «مسئله پادشاهلرینک هوسات نفسانیه روزمره لینه لایتغیر بر قانون کی سرفرو ایتکه مجبور اولان عثمانلی، روس تبعه سیله اللرینه آیاقلرینه زنجیرلر، کلچهلر اوریلررق زندانه آتیلان بر محبوس بیله عزملرینه صاحب اولدقلرندن قلاباً، وجداناً حردیمکدرلر» ایشه اسارت صوریه نک حریت مغنویه به تأثیری اولدینی کی شدائد روزگارکده، دینک قلبه تلقیح ایتدیکی سعادت حقیقیه، مایه سینه هیچ بر تأثیری یوقدر. بومتاتی، بوسعادتق انسانلره نه علوم وفتون تأمین ایدم بیلیر، نه ده انک نتیجه سی اولان فلسفه.

اخیراً بر اثرده کوزمه ایلشن شوسوزلر بوفیکری تأیید ایدن دلائلندر.

«عقل سن کالدن زیاده ریمان شباب اثناسنده هرشی حقنده عمومی بر فکر پیدا ایتک احتیاجی حس ایلر. کندی کندیته دوشونمکه استعداد کوره که باشلانجه حقیقتی اکلامق، کندیسی ایچون بر مسلک

ایده . حتی دیر ایده که : شو طو براق ییئیدله شو جسم مضی ییئنده نه مناسبت تصور اولنه بیلیر ؟ بری ظلمانی ، دیکری نورانی اولان ایکی جرمتک تقابل بسیطندن بو تعداد اولنان شیلر فصل وجوده کله بیلیر ؟

ایشته عزیزم ایمان ایله قلبک حالیده طبق کوشله ارضک حالی کیدر . شمسک تعلق نور بسیطی ارض دیدیکمز شو کتله تراییده فصل میلوئلرله مخلوقاتک تکوننه بادی اولدیسسه اسمان توفیق الهیدن طلوع ایدن شمس ایمانک نوری ده - کونشک ساحه غبراده صنوف موالیدی تکوین ایتسی قیلندن اولهرق - ساحه قلبده بر جوق موالید افعال حسنه تولید ایلرکه بونلرک کافه سی فروع احکام دیانت دیمکدر . بونلرک فصل ظهور ایتدیکنه شعور لاحق اولماز . انجق اوحاسن نامه نك جمله سی شبهه یوق که اونور ازلنک نتیجه فیض سریانیدر .

دیمک که اصل ثابت اولنجه فرع کندی کندینه نابت اولیور . تکیم بریره برچکرک دیکیار ، اندن بر فیلز چقار ، اوفیلز بعد زمان قوجه براغاج اولور ، اطرافه دال بوداق صالار ، میوه ویرر . ایشته بونک کی حقیقه قلبه دیکیلن نواة ایماندن ده قوجه بر اسلام اغاجی چقار ، افعال مبروره میوه لری ویرر . اوقوجه اغاج ایله اندن ظهور ایدن میوه لر فصل برچکرکک ایچنده بالقوه موجود ایسه فروع احکام دیانت اولان احوال وانار شریفه ده زمین قلبه دیکیلن نواة ایمانک ایچنده اوله جه بالقوه موجوددر .

یوقاریدن بری سویانن سوزلردن دینک دشمن سعادت دکل ، بلکه مایه سعادت اولدینی اکلشامشدر ظن ایدرم . دینک بزى دنیادن تنفیر ، لذائذن تحذیری بحثه کلنجه معترض افندی نك بو مبحثه ده جهل مطلق کر دابنده قولاج اتدینی کوریا یور .

دین مبین محمدی بزى صورت مطاقه ده دنیادن تنفیر ، لذائذن تحذیر ایتدیور . بالعکس انلردن انسانجه استفاده نك طریقى کوستریور . متدین بر آدمه اوقیددن وارسته اولان بر شخصک مفردات افعالی بیطرفانه تدقیق ایدیه جک اولورسه بونلردن هانکیسنک دنیادن ، دنیانک لذائذن بحق مستفید اولدینی کوریا یور . دنیادن استفاده دیمک کافه رذائلی استجسان ، بالجه حظوراتی اباحه واستحباب ایله تفسیر ایدیلورسه اکا بر دیه جک قالماز . یوق بو استفاده دن ، عقلاً و نقلاً محذوردن سالم اولان مباحندن انتفاع معناسی مراد اولیورسه البته متدین اولانلرک لذائذ دنیویه دن استفاده لریله منکرینک استفاده لری اصلاً یکدیگر لریله قابل قیاس اوله ماز . بو بحثک تفصیلی انلرده کی فضائلک بونلرده کی رذائلک علی الانفراد تمهیدینی مستلزم اولور . بحثک اوشکلی اخذ ایتسی ده اصلاً مناسبت الماز .

اسلامک قناعتی ، عطالتی وسائرده سی حقیقه درمیان اولنسان اعتراضاته کلنجه ، بونلر بیک کره سویلشمش ، بیک کره رد ایدلش یاوان ؟ خاییده شیلردر . بونلرک یکان یکان دفعنه بومصاحبه مساعد ، متحمل دکلدر . معترض افندی بواعتراضاتنک جوابی ، صورت دفعی

فلسفی تعیین ایتک ایستر ، افکار وملاحظاتى ، سلوک وحرکاتی طبیعی اومسالمک مقتضاسنه کوره تعیین ایلر . اعلی فصلی اولمیان برطاقم افکار فرسوده دن عبارت دیه کافه ملاحظات مانوق الطبیعه دن تجرد ایدیه جک اولورسه عجباً تحصیل ایدلیکی علوم وفنوندن کنیدیسی ایچون نه کی برمسالمک فلسفی حاصل اولور ؟ یالکز عالم اولمق اعتباریله بر آدمک نظر نده دنیا هیج برشیدن تأثر شانندن اولمیان قوانین طبیعه نك حکمنه تابع ، منتظماً سیرنده دائم برطاقم کورقوتلری حاوی بر ساحه فسحت انمادن ، بتون چرخلری هیج برلعه خیر و ذکاتک تدیری تعلق اولقسزین حرکت ایدن جسم برما کینه دن بشقه برشی دکلدر .

ایشته مجرد علوم وفنون ایله حاصل اولان فلسفه نك نتیجه سی بویله اولور . یالکز بوفلسفه نك مقتضاسنی بدرقه سلوک اتخاذ ایدنلرک الله ، دها طوغریسی معبود مخیللری اولان کورقوت یارد مجیلری اولسون ! معترض افندی نك هرکسک فروع احکام دیانت حقیقه قدر معلوماتی اوله بیلیر که حتی بتون افعالنده تجلی ایله اوکی مسه نی مسعود ایتسون دیه سرد ایتدیکی اعتراضه کلنجه ، دیرزکه : بواعتراض جوابدن مستغنیدر . چونکه بحث هرکسک فروع احکام دیانت حقیقه کی معلوماتنه دکل ، دینک ذاتنه ، حقیقه عاندر . هرکسک حکمتدن ، الهیاتدن ، منطقدن ، الحاصل بتون علوم وفنوندن نه قدر معلوماتی اوله بیلیر دیه انلرک لزوم سزلغنه می قائل اوله لم ؟ یوقسه هیج انلردن بحثی ایتیه لم ؟

بواعتراضک جوابه دکرى اولما قله برابر جواب مقامنه قائم اولمق اوزره یالکز بر مثال سردیله اکتفا ایدیه جکم . فقط اندن اول شوراسنی سويلک لازمدر که برانسانک فروع احکام دیانت حقیقه کی معلوماتی نه قدر آرز ، حتی مفقود دینه جک درجه ده بیله اولسه یالکز بر ایماندن لایمذ انار ظهور ایدر . ایشانی الله ایتکده ، حتی صاحب سعادت افندمز حضرتلری احادیث سنیه رسالت پناهیلرینک برنده بیوریورلر که : بر آدم جناب حقه قارشى قرق کون اخلاص اوزره بولنسه او اخلاصک فیضی قابنه ساری ، قلبنده ظهور ایدن ینابیع حکمتک اناری لسانندن جاری اولور . بو حدیث شریفک معنای بلندی پک واسع ، پک شمولی در . مدلول منیفدن از بر تأملله جوق شیلر چقار .

سرد ایدیه جکم شومئالده اوحديث شریفک اثر تلقییدر : اوزرنده ساکن اولدیغمز شو کره ارضی ، حول شمسده تکمیل اطوار ایله کتله تراییه حاله کلدیکی ، فقط اوزرنده حیواناتدن ، نباتاتدن اثر بولمیدینی انسالرده ممکن اولوبده بزه کوسترمک بعد مجردده یووارلاران شو طو براق ییغینندن ، برکون کله جک که قارشو - سنده طوران شو جرم نوارک تأثیر فیضیه بیکلرجه حیوانات ، بیکلرجه نباتات ظهور ایدیه جک ، شویله اوله جق ، بویله اوله جق دیمش ، ارضک بوکونکی حال تکملنی بر لوحیه ترسیم ایله ، بوکا اینانمق خصوصتی ده محاکمه عقليه مزه حواله ایتش اولیدیلر اینانیرمی ایده ، اینانمازمی ایده ؟ شبهه یوق که اینانماز ، بونلرک برینه احتمال ویرمز

ا کلامق ایسترسه صراط مستقیم نسخدرینه مراجعت ایده بیلیر (سعی و عملک نظر اسلامده کی موقی) عنوانی مقاله ایله مرحوم شیخ محمد عبده نك بر جوق مقالاتی بواعتراضاته جواب کافیدر .

معترضك چپلاق حقیقتلرندن ذهنمه بشقه برشی لایح اولدی . بولایحه مصاحبه مذك خاتمسی اولسون: دین خصوصنده اکثریت موافقه سنی غائب ایتدیرن شی تعمیق فکر نامنه صاپیلان کریوه لر، دوشولن مزلفه لردر . عالمده مثلاً « حقیقت حسن » کی بر جوق حقایق وارد که تعمیق متحمل دکلدر . اوراده اك کوزل تعمیق او حقیقتی حالیه قبول ایتدیر . لکن تعمیق ایدیلیرسه التندن چابان اوغایمی چیقار ؟ خایر چابان اوغلی چیقار . بشقه حقیقتلر چیقار . او حقیقت غائب اولور . چونکه چوق کیمسدر اصول تعمیق بیلیمز، اولدم اولاسی به کیدر . غریب احواله تصادف، او احوالی چابان اوغلی ظن ایدر . حالوکه چابان اوغلی ظن ایتدیکی حقیقتلر تعمیق ایتدیکی حقیقتك مبنی علیهی اولان حقایق سائر ددر . انجق تعمیقده اصابت مفقود اولدینی ، او ساحده قطع ایدیه چك مسافه نك حدمعقولی ، حد مجازی زرده نهایت بولدینی بیسنه مدیکی ایچون ایشك ایچندن چیقیله ماز . چونکه فیض حقیقت بعض شیلرک ظاهر نده متجلیدر . تعمیق نظر بعضکده اوفیضك افولنی انتاج ایدر . انسان بر حقیقتی تعمیق ایده می دیرکن ایشی بر باد ایدر ده خبری اولماز . حق بن وقتیه بوفکری آتیده کی شوسوزلرله افاده ایتك ایسته می ایدم:

وار بعض مباحث که کرکز آنی تعمیق بد بخت ایدر انسانی او وادیده کی تحقیق تکدیر حقیقتله ایدوب صفوتی اخلاص تدقیق بدیهینك ایدر مطلبی اشکال تدقیق ایله بهضاً اولور لحظه ده ضایع برشیده تجلی ایدن آثار بدایع مطلق براقان فکرینی میدان جدلده آواره قالیر ساحه خسران و خللده عاقل آکا دیرلر که ایدوب فکرینی تعدیل شهراه سعادتده ایدر سیرینی تکمیل پارلاق کوریرم بلکه ده بوندن ، امایله قمری کورینن آبی بولاندیرماز ایله شو مثال ایله مقصدی بر آزدها ایضاح ایده لم :

انسان کوزل بر چهره کوریر ، اما نصل چهره ؟ غایت صیق ، غایت گور کیرپکلری ضیای فجرک عکس الوان دلفریبی آکیران یاناقلرینه سایه صالمش ؛ یشیاه مائل بر کوزکه هر نظره سی قلب حساسه قفلجملر یاغدی ریور ، ذائقه خیالده هم آجی ، هم طاتلی حسلر او یاندیر ریور .

او لطیف کیرپکلرک استداره به نیم مائل بر فسیله دیکری ده او کوزل کوزلرک اوستنده آواره بر استقامت افقیده قرار ویرمش ! برید اعجاز بتون فرشتگان حسنك چهره لرینه لاهوتی براد ویرن

رنکین تبسملری طویلامش ، یا قوت مذاب ایله مزج ایدرک اوست اوسته قویمش ، آندن ایکی نور متجسد حاصل اولمش که منظره سی آرامربای جان ، تأثیری موازنت سوز عقل و وجدان . بونلر بعضکده میل تکلمله یکدیگرندن جدا دوشدکجه ، شفقنك اطلسمدن یالیش لطیف بر محفظه نك لوش بر یرده قیای آجلدینی زمان ، ایچنده کی جوهر کولچه سندن بر آن غیر منقسمده دیشاری فیرلایان شعشه لری کولکده برافه جق برسیاله نور ابیض فروزان اولیور .

شعشه سندن کوزلر قماشیور ، یورکلر صیزلایور ، روح فریاد ایدیور ، عقل حیرتله مستغرق اولیور ، لسان افاده دن قالیور ، وجوده رعشه لر عارض اولیور . اك قوتلی اندیشه لرك صوك تفکر مافوق الخیالیله کوچ تصور ایدیه بیان بر تناب اندام ، غایت طبیعی برشیوه ، غایت لابلالی بر خرام . الحاصل بهارستان خلدن هنوز قویمش تازه بر چیچك ، ساحه علینده پرواز ایدرکن یولی شاشیروب ناسوته دوشمش بر ملک !

ایشته هر نظره دلاشوبی سنی حسن وعشقندن عبارت اولان بر عالم دیکرک بدایع خیالیه سنه مستغرق قیلان او حسن ارامسوزك منشائی ا کلامق مقصدیه اجزای مختلفه سنك غورینه انفاذ نظر ایچون حیاته نهایت ویرسك . الکه بر بیچاق آلوب دریسنی یوزسه ك ، صدرینی یارسه ك ، نه کوریرسك ؟ غایت دهشتلی بر منظره دکلی ، اوت انسانك بر دقیقه بیله باقنه تحمل ایده میه چکی بر منظره مستکره ، بر کتله لمیه وشحمیه . بو حالی کورنجه بلکه اردقیتمده دوشوب بایلیرسك . اودهشتی ، او هیئت احتیال که حیاتنك صوك دمنه قدر حافظه کدن ازاله ایده مرسك . یتاغه کیردیکك دقیقه اوجسم مسلوخده سنکله برابر یاصدیغه باشنی قویار ، صاغکه دونسه ك صاغکده ، صولکه دونسه ك صولکده بولورسك . او خیال مدهشتی بر درلودهنکدن چیقارامازسك ممکن اولسه دماغكک انی تفکر ایدن جزونی کسوب آتیه جقسك ، فقط ممکن دکل . عمرک اولدجه اوکابوس الیک زیر بار تعذیبسنده ازیه جقسك . عمرک اولدجه ساحه خیالکک بر گوشه سنی او مهمان دهشترا نه تخصیص ایده جقسك !

فقط بوقدر نفرت ، بوقدر توحشه حقك اولمدیغنی هیچ دوشو . نیورسك ! بر دقیقه باقنه تحمل ایده مدیکك شوووجود ، بو حاله کله دن اول بر لحظه کورمه مکه تحمل ایده مدیکك او خارقه ملاحظندن بشقه برشی دکلدر . شوقلب ، شو جکرلر ، شو امما ، شو اورده ، بوشرایین ، بو عضلات سنی تسخیر ایدن او حسن فسونسازی وجوده کترین آلات واسپادن بشقه برشیمی ؟ نیچون اونی سودیکك کی بونلری ده سو یورسك ؟ بر ساعت اول او حسن خرد سوزك تجلیسی قارشیسنده سرمست غرام ایکن بو اعضا نك هپسی ینه یرلی یرنده طور ریور ایدی . سن کوره میور ایدك . لکن وجودندن خبردار ایدك . او زمان هیچ بویه دوشو نیور ایدك . بونلرک فعالیت طبیعی سندن ، آهنگ عمومیسندن حصوله کن حسنك تأثیریه بو عالمک فوفنده بر عالم دیکرده یشایور ایدك . سماوی نشو و نه ، لاهوتی جذب لره مستغرق

اصحاب کرامده سنت رسولہ اقتفا ایدرک ، مضطر قالدقلری کبی حدود شرعیہ بی اقامہ دن واز کچرلردی . برچوق تاریخلرده حضرت عمرک شو امرنامه سی مضبوطدر : حربک آرقسی آلتدقچہ نہ براردو سردارینی ، نہ برمفرزه قوماندانی ، نده افراد مسلمیندن برینی صاقین حد جلدہ [دایاق] ایله جزالاندیرمایکیز ؛ زیرا حمیت جاهلیہ سوقیلہ کفار طرفہ کچرلر ...

(اعلام الموقعین) ده ابن قیم دیورک :

ابو بلتعہ نک کولہلری ، مزیندن بر آدمک دوه سنی چالمشدر . خرسزلر حضرت عمرک حضورینہ کتیریلنجہ اقرار ایتمشدر . بونک اوزرینہ حضرت عمر ابو بلتعہ نک اوغلی عبدالرحمنی چاغیردرق «بابا کک کولہلری مزیندن برینک دوه سنی چالمشدر ؛ جرملرینی اعتراف ایدیورلر» دیدکدن صکرہ کشر بن الصائتہ «کیت شونلرک اللرینی کس» امرینی ویرمش . صکرہ حریرلری چویرہ رک دیمشک : والله سزک بو کولہلری آلایلدیکنہ چالشیدر دینکزی حتی ایچلرندن بری اللهک حرام قیلدینی برشیئی یمش اولسه بیله حلال اوله جق قدر آچ بر اقدینکزی بیلمش اولسه ایدم اللرینی کسرده ، لیکن بوحدی اقامہ ایتمه مکله برابر سکا اوله بر جزا تعین ایده جکم که آجیسی یوره کهک چو که جک . ای مزنی دوهک نه ایدر ؟

— درت یوز ...

— او حالده هایدی ، عبدالرحمن ، کیت شمده بو آدمه سکز یوزی ویر .

بوندن بشقه حضرت عمر قحط سنه سی حدسرقی اسقاط ایتمش ؛ ابو بکرده خالد ابن ولیدی مالک ابن نویره حادثه سنده عفو ایتمشدر . نته کیم حضرت پیغمبرده ینہ خالدی بنی جذیمه یه حرب ایچون کوندرمیدیکی حالده ، او کیتمش ، حرب ایتمشکن مو آخذه بیورممشدر . بومساعده ایسه انجق خالدک محاربه لرده کی مهارتندن ، اسلامه ایفا ایلدیکی خدمتندن طولاییدر .

کذا سعد ابن ابی وقاص قادیسیه محاربه سنده ابو محجنی حد جزا سندن عفو ایتمشدر که یک مشهور اولان اووقعه بی بوراده ذکره لزوم کورمیورم . سعد دیمشک : «والله مسلمانلره بو قدر بیوک یارارلرلر کوسترن بر آدمی جزایه چاریمق المدن کلز .»

کک علیه الصلوة والسلام افندیمرک ، کک اصحاب کرامک بوکا بکزر بر چوق افعالی واردر که جمله سنی ایراده بونطقک تحملی بوقدر . احتمالکه بعض حکومات اسلامیہ طرفندن عقوبات بدنیہ یرینه حبس کبی ، جزای نقدی کبی دیگر برطاقم تعذیباتک اقامه سنی تجویز ایدن حال شو قاعده اولسه کرکدر . مثلاً زمانک تغیری ، یاخود رذائلک مرتکبارینی حبس ایتمکن بشقه بر صورتله اوکی آله میه جق قدر تعممی ، یاخود دیگر برطاقم الجآت عصریه نک وجودی بویله بر تدبیر اتخاذه مستلزم اوله بیلیر .

مادامکه ایجاب حاله کوره نص ایله عملدن عدول اصول شریعتندنر ؛ مادامکه شریعت غرضاً منافع عباد اوزرینہ مؤسسر ؛ شو ذکر اولان

اولور ایدک . او بهشتی حالک یرینه نهدن شمده دوزخی بر انفعال قائم اولیور ؟

ایشته بعض شیلرک ایچ یوزی بویله دهشتده قرار ویرر . بر حقیقتک تجلیسی ایچون برچوق اسباب بر یره کلیر . او حقیقتندن غافل ، یالکیز تدقیق اسبابه متمایل اولورسهک اونلرک علی الانفراد ملاحظه سنده ، هیئت مجموعه سندن متولد آهنک لطافتی بولامازسک . نفس الامرده هیچ بر چرکینلکی اولیان اسباب ووساطتی چرکین کوریرسک . بوچرکینلک فکری درحال اواسبابک وجوده کتیردیکی شیده ده تأثیرینی کوسترمکه باشلار . آئیده چرکین کورمه که ، آئنده لذت آلمامه باشلارسک . حالبوکه اصل مقصد ملاحظه اسباب دکل ، اواسبابک نتیجه سی اولان حقیقت ایدی . فقط سن او نقطه ده طورمدک . آهنک انتظامی بوزدک . عقلکجه ایش کوردک . نتیجه نک بویله اولمیسی ایسه غایت طبیعی ، غایت ضروریدر .

فرید

مسلمانلرده فردک حاکمیتله جماعتک حاکمیت

یچن هفته دن مابعد

یوقاریده دیمشدم که شارع اعظم صلی الله علیه وسلم افندیمر ، نصک وجودی حالده بیله ایجاب حاله مراعاتی بزم ایچون مشروع بویورمشدر ؛ اصحاب کرامده بوقاعده یه اتباع خصوص سنده حضرت پیغمبره اقتدا ایلشلردی . شمده براز ایضاحات ویرم :

بوتون شرائع تأمین منفعت ، تبعید مضرت اساسنه مستند اولدیغندن ؛ شریعت اسلامیہ ایسه شو ایکی امر مهمه رعایت نقطه نظرندن بوتون شریعتلرک ایلریسنده بولندیغندن حضرت شارع ایجاب حاله رعایه نص ایله عملدن فراغتی مشروع قیلیمشدر . شو قدر وارکه بونک ایچون اولو بر ضرورت قطعیه بولمسی ؛ ثانیاً نص ایله عمل ایلدیکی تقدیرده استحصال ایدیه جک منفعتک نصه مراعات صورتیله تأمین اولنه جق منفعت رجحانی هیچ شبهه کورتورمن بروضوح ایله ثابت اولمسی الزمدر .

حضرت پیغمبردن صوکره اصحاب ، خلفای راشدین ده عینی اثری تعقیب ایتدکلری ایچون بو حال مصالح مسلمینی تسهیل ایدن برامر مشروع اولدی . ایشته سنره دلیل :

ابو داود حضرت پیغمبر محاربه اثناسنده ال کسمه بی نهی بویورمشدر ، دیور . بیلیرسکز که ال کسمک حدود التهبه دن بر حددر ؛ نص قرآنی محاربلری بوحددن استثنا ایتمه مشدر . لیکن نبی محترم بویوزدن بر مضرت حاصل اولور ملاحظه سیله بویله مستثنا بر حالده اقامه حدی نهی بویورمشدر که او مضرت ده سوق انفعال ایله دوستک دشمنه التحاقیدر . علیه الصلوة والسلام افندیمردن بوکا بکزر برچوق خبرلر ده وارد اولمشدر که حدیث کتابلرنده تفصیلاً بیان اولندیکی ایچون بوراده ذکرینه محل کورده میورم .